

qualification; realization of connections of research work with artistic and creative activity, introduction of scientific achievements.

Key words: lecturer of university ; pedagogical activity, scientific activity, musical specialties.

УДК 37.01

Шніцер А.А.
студент II курсу, «напрямок підготовки «Практична психологія»,
Мукачівський державний університет
Алмашій І.І.
старший викладач кафедри психології,
Мукачівський державний університет

ЕКОЛОГІЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Розглянуто екологічну свідомість майбутнього спеціаліста як компоненту, складову частину екологічного світогляду. Зазначено, що екологічна свідомість формується шляхом логічного переосмислення знань, перетворення їх у переконання, які зумовлюють ціннісні орієнтації і установки людей, їх свідоме, відповідальне ставлення до природи. Після теоретичного аналізу проблеми емпірично досліджено особливості процесу формування екологічної свідомості особистості.

Ключові слова: студентська молодь, екологічна свідомість, процес формування, екологічні цінності.

Вихідною умовою сталого розвитку людства є сформована екологічна свідомість особистості. Тому у зв'язку з пошуками виходу з екологічної кризи є необхідними дослідження формування екологічної свідомості фахівців різних спеціальностей, зокрема гуманітарних.

Над визначенням компонентів екологічної свідомості працював А. Окопов, О. Чедимова, І. Кряж. Формуванням екологічної свідомості за наявності систематичної вигоди розглянуто в працях Ф. Зімбардо та М. Ляйпке.

Розгляд проблем формування екологічної свідомості майбутніх спеціалістів гуманітарних спеціальностей.

Дослідження екологічної свідомості та процесу формування останньої вченими розроблено ряд психологічних методик, які можна використати та застосувати в дослідженні. Нами було обрано 3 методики. Кожна із цих

методик дає можливість виявити велику кількість інформації, яка потрібна для отримання більш точних результатів.

Вибірка дослідження складала 50 осіб, з яких 25 студентів спеціальності «Філологія англійська» та 25 студентів спеціальності «Психологія» 4 курсів Мукачівського державного університету.

Для дослідження складових екоświadомості ми використати психологічний тест «Індекс ставлення до здоров'я» розроблений С. Дерябо і В. Ясвіною, що діагностує такий найважливіший параметр ставлення до здоров'я та способу життя, як інтенсивність. Показник інтенсивності показує, в якому ступені і в яких сферах проявляється суб'єктивне ставлення. Методика дозволяє визначити рівень розвитку за такими шкалами: «Емоційна», «Практична», «Пізнавальна» та шкала «вчинків».

Показники середніх значень для досліджуваних групи філологів можемо говорити про те, що найбільш високі у них показники спостерігаються за шкалою «Емоційна» ($X_{сер.} = 12,54$ балів). Ця шкала вимірює, якою мірою проявляється ставлення людини до здоров'я, здорового способу життя в емоційній сфері. Отримані бали за цією шкалою говорять про те, що випробуваний здатний насолоджуватися своїм здоров'ям, вміє отримувати естетичне задоволення від здорового організму, чуйно реагує на що надходять від нього сигнали, вільний від негативних емоційних стереотипів, що існують в суспільстві по відношенню до здорового способу життя та ін. іншими словами, він піклується про здоров'я не тільки тому, що це «необхідно», не під тиском обставин, а заради задоволення. При цьому найбільший показник в стенайнах за шкалою вчинків ($X_{сер.} = 8$ стенайнів). Ця шкала вимірює, якою мірою проявляється ставлення людини до здоров'я, здорового способу життя в сфері скоєних ним вчинків, спрямованих на зміну свого оточення відповідно до його ставленням. Отриманий в ході обробки та інтерпретації результатів свідчить про те, що випробуваний активно прагне змінювати своє оточення: намагається вплинути на ставлення до здоров'я у оточуючих його людей, стимулювати їх вести здоровий спосіб життя, пропагує різні засоби оздоровлення організму, взагалі створює навколо себе здорове середовище. Це може бути пов'язано з тим, що досліджувані вважають, що тільки через низку вчинків з їхнього боку і від вчинків інших людей формується позитивне ставлення до власного здоров'я. Також на високому рівні у студентів філологів знаходиться показник за «Практичною шкалою» ($X_{сер.} = 9,67$ балів). Ця шкала вимірює, якою мірою проявляється ставлення людини до здоров'я, здорового способу життя в практичній сфері. Отримані дані свідчать про те, що досліджувані активно піклуються про своє здоров'я в практичній сфері: схильні відвідувати різні спортивні секції, робити спеціальні вправи, займатися оздоровчими

процедурами, формувати у себе відповідні вміння та навички, вести здоровий спосіб життя в цілому. Це можна пояснити тим, що студенти зазвичай використовують свій вільний час на заняття спортом адже, це необхідно і модно, а також корисно. Найменш виразно проявляються показники за «Пізнавальною шкалою» (X сер. = 6,73 балів). Ця шкала вимірює, якою мірою проявляється ставлення людини до здоров'я, здорового способу життя в пізнавальній сфері. Отримані бали свідчать про те, що ставлення до здоров'я у досліджуваних мало зачіпає пізнавальну сферу. Це можна пояснити тим, що вони в кращому випадку готові лише сприймати інформацію про здоров'я, що надходить від інших людей, але самі не проявляють активності в її пошуку. Це може бути пов'язано з тим, що в студентів багато часу іде на основне навчання, і в них є можливість лише на деякі заняття спортом, а не їх вивченням.

Результати дослідження за цією ж методикою для досліджуваних групи психологів, з'ясовано, що найбільш для них є притаманні показники за шкалою «Емоційна» (Xсер. = 11,89 балів) та «Вчинкова» (X сер. = 10,1 балів). Бачимо, що результати схожі на показники з попередньою групою. Це говорить про те, що майбутні психологи вважають, що процес формування здорового способу життя залежить від власних вчинків у цьому напрямку та позитивного емоційного ставлення до свого здоров'я. Це є позитивним фактом, адже становлення екосвідомості починається з різних вчинків та позитиву. При цьому виявлено, що найменш яскраво виражені показники за «Практичною шкалою» (Xсер.= 8,6 балів). Це говорять про те, що студенти готові лише в якійсь мірі включатися в практичну діяльність по турботі про своє здоров'я, яку організують інші люди, в крайньому випадку вони можуть щось зробити, якщо цього вимагатиме ситуація. Це свідчить про те, що з практичного боку психологи є пасивними щодо формування процесу до ведення здорового життя.

Отже, порівнюючи обидві досліджувані групи, можемо сказати, що існують деякі відмінності між ними. А саме найменш характерною для філологів є прояви за пізнавальною шкалою, а для психологів – за практичною. Це характеризує студентів як пасивних осіб щодо турботи про власне здоров'я, хоча й з різних сторін.

Отже, підсумовуючи вище сказане за даною методикою, що є незначні відмінності між досліджуваними групами, а саме для філологів є характерною практична шкала, а для психологів – когнітивна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Варій М.Й. Психологія особистості: навч. посіб. / М.Й Варій. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 592 с.

2. Видра О.Г. Вікова та педагогічна психологія. навч. посіб. / О.Г. Видра. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 112 с.
3. Мамешина О.С. Психологічні умови розвитку екологічної свідомості старшокласників у системі позашкільної освіти: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00. 07 / О.С. Мамешина. – К., 2004. – 29 с.
4. Негруца Н.А. Формування екологічного світогляду студентів вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації аграрного профілю у процесі вивчення економічних дисциплін: дис. на здобуття ст. канд. пед. наук: 13.00.04 / Н. А. Негруца. – К., 2003. – 241 с.
5. Паламарчук О.М. Екологічна свідомість: процес виникнення та динаміка розвитку / О.М. Паламарчук. [Електронний ресурс] – Режим доступу: ecopsy.com.ua/data/zbirki/2003_01/sb01_49.pdf.

The ecological consciousness of a future specialist has been considered as a component, an integral part of the ecological world outlook. It has been noted that ecological consciousness is formed by logical rethinking of knowledge, their transformation into convictions, which determine the people's value orientations and mind sets, their conscious, responsible attitude to nature. The peculiar features of the process of the person's ecological consciousness formation, after theoretical analysis of the problem, have been empirically investigated.

Key words: student youth, ecological consciousness, formation process, ecological value.

УДК 316.624:394.86

Юрков О.С.

**кандидат педагогічних наук, доцент,
Мукачівський державний університет**

Сьомочкін М.І.

**студент П-2м, напрям підготовки «Практична психологія»,
Мукачівський державний університет,**

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЯВІВ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

У статті висвітлено окремі аспекти проблеми суїциду та причини його виникнення, а також статистику за останні роки суїцидів в Україні та світі. Окреслено ознаки, що сигналізують про суїцидальні наміри.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>